

Zápisnica zo zasadnutia 3. komory Snemu SAV,

ktoré sa konalo dňa 11. februára 2025 o 13:00 hod. v zasadacej miestnosti
Ústavov slovenskej a svetovej literatúry SAV na Dúbravskej ceste 9 v Bratislave

Prítomní: L. Benediková, A. Doktorová, N. Glausová, B. Hodásová, V. Hvozdíková,
M. Chochol, A. Kalistová, B. Lášticová, R. Passia, D. Pucherová, Z. Sekeráková Búriková,
D. Škobla, Z. Timčíková, J. Vozár, M. Zavacká

Ospravedlnení: I. Brezina, D. Dalberg, L. Jurányi, Š. Marinčák, M. Muránsky, E. Nemcová,
M. Ščepán, V. Verešová,

Program:

- 1) Otvorenie
- 2) Schválenie programu zasadnutia, zapisovateľa a overovateľa
- 3) Vypočutie a diskusia s kandidátmi na členov P SAV 2025 – 2029 za 3. OV
 - 13,10 – 13,40 Prezentácia kandidátky Denisy Fedákovej a diskusia
 - 13,40 – 14,10 Prezentácia kandidáta Róberta Karula a diskusia
 - 14,10 – 14,40 Prezentácia kandidátky Zuzany Panczovej a diskusia
 - 14,40 – 15,10 Prezentácia kandidáta Mareka Radvanského a diskusia
- 4) Rôzne
- 5) Záver

K bodu 1

Zasadnutie otvoril a prítomné členky a členov 3. komory Snemu SAV privítal jej predseda R. Passia, ktorý zároveň vysvetlil, že hlavným predmetom zasadnutia je vypočutie a diskusia so štyrmi kandidátmi na členov P SAV vo funkčnom období 2025 – 2029 za 3. oddelenie vied. Dodal, že v rámci dnešného zasadnutia má každý kandidát/kandidátka vyčlenených 30 minút na svoju prezentáciu a následnú diskusiu (rozdelenie vyhradeného času je na samotnom kandidátovi, resp. kandidátke).

K bodu 2

K navrhnutému programu neboli vznesené žiadne pripomienky. R. Passia navrhol za zapisovateľku A. Kalistovú a za overovateľku V. Hvozdíkovú. Aj tento návrh bol prijatý bez pripomienok.

K bodu 3

R. Passia na zasadnutie prizval kandidátku Denisu Fedákovú a požiadal ju o predstavenie jej vízie pôsobenia v predsedníctve. D. Fedáková (CSPV SAV, v. v. i.) sa prítomným členkám a členom 3. komory snemu predstavila a deklarovala, že by svoje predchádzajúce skúsenosti získané na pozícii riaditeľky CSPV SAV, v. v. i., rada využila aj v P SAV. V predsedníctve by sa chcela zamerať hlavne na oblasti ako: (1) podpora kvalitného výskumu v organizáciách SAV, (2) zosúlad'ovanie procesov a foriem hodnotenia výkonu organizácií SAV, (3) podpora podmienok pre kvalitné pracovné prostredie pre všetkých, (4) komunikácia a kooperácia v SAV, (5) aktivity zamerané na prepájanie oddelení SAV, facilitovanie vedeckej spolupráce a zdieľanie informácií, (6) zvyšovanie/upevňovanie dôveryhodnosti SAV. Okrem toho

doplnila, že vo svojej práci kladie dôraz na tímovosť, spoluprácu a otvorenú komunikáciu. Bola by rada, aby sa každý pracovník SAV mohol s dobrým pocitom prihlásiť k sloganu „My sme SAV“. Rada by posilnila vnímanie výsledkov SAV v spoločnosti. Snahou z jej strany by bolo aj vytvorenie spoločného priestoru pre vzájomné stretávanie sa v rámci 3. OV, chce znížiť záťaž vyplývajúcu z rôznych hodnotení, ktorými organizácie prechádzajú. Na záver svojej prezentácie uviedla potrebu identifikácie spoločných tém v 3. OV, ktoré by mohli prepojiť viaceré ústavy nielen v rámci samotného oddelenia, ale aj naprieč oddeleniami. R. Passia poďakoval kandidátke a otvoril diskusiu. Skonštatoval, že ponúka víziu, ktorá je víziou celej akadémie, nielen 3. OV a položil otázku, aké výzvy a problémy vidí z pozície budúcej podpredsedníčky pre 3. OV a ako ich chce riešiť. D. Fedáková upresnila, že jej vízia je všeobecná aj preto, pretože by bola rada, aby to, čo uviedla vo svojej vízii, platilo nielen pre 3. OV. Okrem toho sa chce sústrediť na to, aby sa podarilo odstrániť dešpekt voči 3. OV a presadzovať jeho rovnocennosť s ostatnými oddeleniami.

B. Lášticová ocenila prezentáciu D. Fedákovvej, ako aj jej kandidatúru z pozície riaditeľky Centra a opýtala sa, v čom vidí rezervy komunikácie 3. OV s riaditeľmi a aké sú jej predstavy. D. Fedáková reagovala, že nechce hodnotiť predchádzajúcu komunikáciu a rada by vytvorila systém pravidelných zasadnutí s riaditeľmi 3. OV, pričom dodala, že v rámci komunikácie je skôr proaktívna. Ďalšia otázka B. Lášticovej smerovala k neexistencii vízie štruktúry 3. OV zo strany predsedníctva a spýtala sa, aká je jej predstava. Kandidátka uviedla, že momentálne nemá celkom konkrétnu predstavu a poukázala na príklad úspešného spojenia troch rôznych ústavov do CSPV SAV pred 10 rokmi (viac kapacít, viac príležitostí pre zapojenie sa do rôznych programových schém).

L. Benediková sa zaujímala, ako by chcela znížiť administratívnu záťaž rôznych foriem hodnotenia. D. Fedáková reagovala, že nakoľko nie je možné znížiť počet hodnotení, bude sa usilovať o to, aby materiály, ktoré sa pripravujú, mohli byť využiteľné naprieč týmito hodnoteniami bez dodatočného vytvárania ďalších nových podkladov. L. Benediková doplnila, že v tomto smere by bolo dobré upraviť aj výročnú správu, aby sa z nej mohlo čerpať čo najviac údajov, s čím D. Fedáková súhlasila.

Otázka B. Hodásovej smerovala k projektovému oddeleniu, o ktorom sa stále hovorí, ale zatiaľ sa ho nepodarilo zriadiť. D. Fedáková reagovala, že problém vidí aj v tom, že na 3. OV sa mnoho veľkých projektov nepodáva, no zároveň vníma, že ak nie je backup, tak sa to aj ťažko realizuje. Jedným z aktuálnych riešení, ktoré sa ponúkajú, sú konzultácie s ústavmi z iných oddelení so skúsenosťou s podávaním projektov tohto typu (ERC a pod.). To však podľa B. Hodásovej nepredstavuje systémové riešenie.

R. Passia poďakoval kandidátke za prezentáciu a diskusiu a privítal Róberta Karula, ako ďalšieho kandidáta na člena predsedníctva.

R. Karul (FiÚ SAV, v. v. i.) sa v krátkosti predstavil, pričom uviedol, že v P SAV pôsobí od roku 2017 a aktuálne kandiduje na rovnakú pozíciu, akú zastával doteraz. Svoje predstavy o pôsobení v predsedníctve zhrnul do niekoľkých oblastí: (1) Etika a vedecká integrita – *diagnostická a remedičná časť* – riešenie rôznych prípadov v Etickej komisii SAV, publikujú sa všeobecné poučenia; *povedomie o etike (profylaxia)* – fungujú certifikované tréningy pre doktorandov (aktuálne existuje 1 tréner trénerov a 11 trénerov); dôležité je v prípade konfliktných situácií hľadať kompromisné riešenie a zamerať sa na to, ako

podobným situáciám v budúcnosti predchádzať; v štádiu prípravy je nový etický kódex, prieskum pracovnej atmosféry, príprava celoakademickej prednášky významnej osobnosti s charizmou; (2) Komisia pre rovnosť – boli vytvorené návody na riešenie rodovo podmieneného obťažovania; stanovené dôverníčky; granty pre rodičov po návrate z materskej a rodičovskej dovolenky; nový plán rodovej rovnosti; (3) HRS4R – potreba prijať nové pravidlá prijímania pracovníkov, uvítacie balíčky (povinnosti, práva, sociálne výhody, inštitucionálna štruktúra SAV); (4) doktorandi a postdoktorandi – za dôležité považuje aj riešenie mentoringu pri príprave projektov – napr. postdoktogramtov; (5) vedecká spolupráca s inštitúciami vo Francúzsku.

R. Karul na záver svojej prezentácie dodal, že je snaha o prerozdelenie agendy, ktorú doteraz zastáva podpredseda pre 3. OV, napr. by v prípade znovuzvolenia mohol na seba prevziať agendu Edičnej rady, resp. vedecko-technických spoločností (VTS).

Diskusiu otvorila B. Láštiová otázkou týkajúcou sa agendy ľudských zdrojov a toho, či P SAV plánuje zriadiť oddelenie ľudských zdrojov. R. Karul reagoval, že táto agenda veľmi úzko súvisí s Etickou komisiou a rád by sa jej venoval, no vie, že o túto pozíciu má záujem aj kandidátka z 1. OV. Zároveň doplnil, že v rámci reorganizácie Úradu SAV sa v jednej verzii organizačného poriadku uvažuje s HR oddelením (nateraz je prijatá nová vedúca personálneho referátu), pričom toto oddelenie by malo mať na starosti aj granty pre rodičov po návrate z MD/RD.

B. Hodásová sa zaujímala o názor R. Karula na existenciu škôlky SAV. Podľa neho je škôlka z ekonomického hľadiska problém, takéto snahy tu už boli aj v minulosti, ale zatiaľ sa nenašla koncepcia, ako by sa dala prevádzkovať zo sociálnych prostriedkov (nie vedeckých). Do diskusie sa zapojila aj B. Láštiová, podľa ktorej by v tejto veci mala byť podpora na vládnej úrovni – sociálne benefity pre zamestnancov sú dôležité.

A. Doktorová sa informovala, či sa bude pokračovať v revitalizácii areálu. Podľa R. Karula sa v tom pokračuje, nič nie je pozastavené a podľa informácií, ktoré má k dispozícii, by sa tejto agende mal manažérsky naďalej venovať F. Simančík.

D. Pucherová podotkla, že ako školiteľka nemala informáciu o prebiehajúcich školeniach pre doktorandov. R. Karul odpovedal, že komunikácia v tejto oblasti ide priamo cez doktorandov a spresnil, aké školenia sa pripravujú tento rok.

V. Hvozdíková zaujímala rozdelenie agendy podpredsedu 3. OV a komu zostane agenda Edičnej rady. R. Karul reagoval, že táto agenda nebola vždy na 3. OV, ale môže pokojne zostať aj novej kandidátke na podpredsedníčku, všetko je ešte v tomto smere otvorené.

R. Passia poďakoval kandidátovi za jeho prezentáciu a privítal Zuzanu Panczovú, kandidátku na podpredsedníčku SAV pre zahraničné styky.

Z. Panczová (ÚESA SAV, v. v. i.) sa v úvode predstavila a priblížila svoju kandidatúru pred štyroch rokov, keď sa neuchádzala o pozíciu podpredsedníčky pre zahraničné styky, no nakoniec ju zastávala. V tomto smere vyzdvihla silnú podporu oddelenia, keďže sa mnohým veciam musela učiť za chodu. Uviedla, že v rámci svojej agendy sa okrem iného venuje vedeckej diplomacii, medzinárodnej bezpečnosti a ochrany akademických práv a slobôd, je predsedníčkou komisie pre zahraničné styky a komisie pre medzinárodnú vedecko-technickú spoluprácu. V ďalšom pôsobení v P SAV by rada využila svoje doterajšie skúsenosti súvisiace s riadením zahraničných stykov a vedením Odboru medzinárodnej spolupráce

Úradu SAV (OMS). Poukázala tiež na zefektívnenie administratívnych nástrojov pod jej vedením prostredníctvom digitalizácie (nové webové stránky, newsletter) a na dôraz na transparentné pravidlá pridelovania finančnej podpory. Medzi oblasti, na ktoré je potrebné sa v ďalšom období zamerať, podľa nej patrí vypracovanie Stratégie rozvoja medzinárodnej spolupráce SAV, ktorá bude definovať prioritné oblasti spolupráce, priority v oblasti členstva v medzinárodných vedeckých organizáciách, ako aj partnerov a teritórií pre spoluprácu (v programoch Mobility a JRP). Ocenila, že aj v rámci 3. OV sa začína rozbiehať spolupráca s TŮBITAK. V budúcnosti by chcela podporovať zefektívnenie finančnej podpory projektov spolufinancovaných zo zdrojov SAV (čomu má predchádzať štatisticko-analytické zhodnotenie efektívnosti vynaložených prostriedkov), pokračovať v podpore digitalizácie a transparentnosti agendy OMS, napomáhať intenzívnejšej spolupráci medzi ústavmi a oddeleniami, zlepšovaniu pracovných podmienok, ako aj osobnostného a profesijného rozvoja pracovníkov SAV.

R. Passia položil kandidátke otázku týkajúcu sa priorit v oblasti členstva SAV v rôznych medzinárodných organizáciách. Z. Panczová reagovala, že sa v tejto oblasti nič nezmenilo. Mnohé členstvá vychádzajú z histórie, pričom vďaka nim má SAV určité výhody, napr. pri vysielaní pracovníkov. Diskusia s kandidátkou sa ďalej zaoberala oblasťou bezpečnosti v medzinárodnom výskume, pričom bolo zdôraznené, že zamestnancom je potrebné poskytnúť manuál, aby vedeli, s ktorými krajinami je možné a bezpečné spolupracovať. Na jednej strane máme slobodu bádania, ale na druhej strane existujú aj isté bezpečnostné riziká (napr. armádne). Z. Panczová uviedla úzku spoluprácu s MV SR v tejto oblasti – vždy je dôležité zistiť, či ide o bezpečný výskum aj pre západných partnerov.

D. Škobla sa informoval o financovaní COST projektov, nakoľko podľa neho ide z hľadiska jednotlivcov o veľmi dôležitý program. Z. Panczová potvrdila, že tieto projekty sú veľmi dôležité pre začínajúcich pracovníkov (podpora sieťovania, účasť na konferenciách) – ide o akúsi náhradu mobilitných projektov. Problém vzniká z jej pohľadu vtedy, ak má jeden ústav 9 až 10 COST projektov, alebo ak je jeden človek zapojený naraz aj v štyroch COST projektoch. Z. pozície predsedníctva sa snažia o obmedzovanie tohto typu projektov v ústavoch, resp. sa snažia docieľiť, aby bola dodatočná podpora limitovaná na jedného žiadateľa max. v jednom takomto projekte. D. Pucherová sa zaujímala, či by sa k týmto projektom nemohli robiť workshopy pre zamestnancov, nakoľko mnohí o týchto možnostiach nevedia. Z. Panczová dala do pozornosti platformu SLORD, ktorá o COST projektoch informuje, resp. zväži preposielanie informácií z tejto stránky, ak sa to k ústavom nedostáva priamo.

Na margo spolupráce s TŮBITAK R. Passia podotkol, že aj napriek tomu, že sa ústavy 3. OV môžu zapájať, problém je v tom, že druhá strana tieto projekty do hodnotenia nezaradí. Je preto šanca, že budeme z týchto spoluprác čerpať viac ako doteraz? Z. Panczová potvrdila, že zatiaľ boli v rámci tejto schémy financované iba ústavy 1. a 2. OV, no očakáva, že podpora bude časom vyššia, keďže druhá strana má veľký záujem o výskum dejín. Navyše dáva do predsedníctva návrh, aby sa zrušilo spolufinancovanie vo výške 15 000 EUR. Zároveň dodala, že pri NSTC je obmedzenie v tom, že môžu financovať len svojich partnerov, alebo musia mať projektovú spoluprácu.

R. Passia ukončil diskusiu s kandidátkou, poďakoval jej za účasť a privítal posledného kandidáta na člena P SAV za 3. OV Mareka Radvanského.

M. Radvanský (EÚ SAV, v. v. i.) sa na začiatku svojej prezentácie predstavil, uviedol svoje výskumné zameranie, realizované zahraničné výskumné pobyty, skúsenosti s projektovým riadením (FP6, FP7, H2020) a členstvo v rôznych domácich a medzinárodných orgánoch. Doplnil tiež svoje pôsobenie na pozícii experta na rozvojových projektoch EÚ. Za hlavný bod považuje schopnosť akadémie poskytovať relevantné nestranné odborné stanoviská, keď spoločenská objednávka v oblasti spoločenských (aj prírodných a technických) vied rastie a tým prispieť k zlepšeniu vnímania akadémie ako takej. Počas svojho štvorročného pôsobenia v predsedníctve sa venoval rôznym oblastiam – propagácii, strategickému rozvoju, ekonomickej agende (ako výkonný zástupca podpredsedu pre ekonomiku a legislatívu). Za najväčší prínos svojej činnosti považuje proaktívny prístup a zintenzívnenie rokovaní s decíznou sférou (rokovania s MIRRI SR, Úradom vlády SR, VAIA a pod.), spolupodieľanie sa na zaradení SAV do systému výkonnostných zmlúv, ako aj schválenie financovania Národného projektu SAV, venoval sa tiež analýze a rozvoju procesu fungovania kongresových centier. V oblasti propagácie sa mu podarilo zvýšiť alokáciu rozpočtu na túto oblasť, inicioval tiež vytvorenie Malej projektovej schémy. V ďalšom období chce svoju činnosť sústrediť na oblasť ekonomiky a strategického rozvoja SAV (uchádza sa o pozíciu podpredsedu pre ekonomiku/a legislatívu) – zvýšenie prehľadnosti tvorby rozpočtu a financovania ústavov SAV, zintenzívnenie investičnej činnosti, implementáciu Národného projektu SAV, revitalizáciu stratégie SAV a zvýšenie manažérskej kvalifikácie kľúčových riadiacich pracovníkov.

Diskusiu otvorila B. Láštiová otázkou, v čom vidí najväčšie rezervy toho, ako boli komunikované ekonomické otázky zo strany P SAV, resp. Úradu SAV smerom k inštitúciám. M. Radvanský reagoval, že prioritou sú samotné ekonomické úseky na jednotlivých ústavoch, ktoré musia mať v prvom rade kompetentných pracovníkov. Silná je tiež otázka bilaterálnych vzťahov medzi ústavmi a inými partnermi. Z hľadiska jeho ďalšieho nastavenia systému bude snaha o zintenzívnenie komunikácie, pričom musí existovať podpora aj pre ekonomické oddelenia (jednak odborné školenia, ale aj finančná podpora – časť z toho je zapracovaná do VZ). V 3. OV je navyše THS, čo je trochu komplikované a spolupráca by mala fungovať na základe nejakého zmluvného vzťahu (výhodné skôr pre malé ústavy). B. Láštiová ešte dodala, že realizované boli soft-skillové školenia, ale dôležité sú aj hard-skillové školenia. M. Radvanský reagoval, že otázke toho, ako definovať školenia predchádzala široká diskusia. Riešením by bolo vytypovanie kľúčových tém a kľúčových osôb na inštitúciách v zahraničí, ktoré sú úspešné v určitých oblastiach (napr. Dublin – podávanie ERC, Bologna – digital humanities, ETH Zürich – transfer a pod.), ktoré by nám vedeli k daným oblastiam niečo povedať.

R. Passia sa zaujímal, ako bude ďalej prebiehať proces obnovy areálu SAV na Patrónke.

M. Radvanský reagoval, že tejto téme sa bude ďalej venovať F. Simančík, ktorý agendu odborne zastreší. Bude vytvorený tím pre časový manažment, aby nevznikali veľké prestoje. Dodal tiež, že momentálne sa rieši jedna súťaž a tri architektonické štúdie, plus veľkokapacitné parkovisko. Predpokladá, že ak bude akčný plán schválený, tak je areál do roka 2030 reálny.

Otázka M. Závackej smerovala k „tresholdu“ oprávnenosti pri školeniach určených pre riadiacich pracovníkov a či sa bude možné prihlásiť na také kurzy, aj ak budú pre pracovníkov užitočné až v budúcnosti (teda ak zatiaľ nespádajú do kategórie riadiacich pracovníkov, ale môžu sa nimi stať). M. Radvanský považuje školenia za dôležitú súčasť celoživotného rastu každého pracovníka a je práve úlohou spomínanej Stratégie definovať celoživotný rast.

A. Doktorovú zaujímalo, ako bude predsedníctvo pri zníženom počte členov zvládať neustále narastajúcu agendu. Podľa M. Radvanského to bude náročné. V súčasnosti časť členov predsedníctva nemala konkrétnu výkonnú funkciu. V novom predsedníctve by malo byť jasnejšie definované portfólio, s ktorým každý kandidát do predsedníctva ide. Momentálne je dôležitá úloha úradu (aktuálne v štádiu prerodu), ktorý má implementovať uznesenia. Je potrebné nastaviť priority a časť sa dá robiť externou profesionalizáciou činnosti – možnosť externého zastrešenia. Jeho úlohou, ako prípadného budúceho podpredsedu pre ekonomiku, je dodržiavať zodpovedné financovanie.

Poslednú otázku v rámci diskusie položila V. Hvozdíková v súvislosti so zánikom VEGA a či naďalej pôjde o súťažné peniaze. M. Radvanský reagoval, že ide o balík cca 4,5 mil. eur a sú viaceré možnosti ako s ním akadémia naloží. Buď sa vytvorí vlastná schéma v rámci SAV alebo sa nájde alternatíva financovania našich výskumných úloh. Súťaženie má svoje opodstatnenie a je dobré si ho udržať aspoň v rámci SAV. Podľa M. Závackej je VEGA dôležitá aj z hľadiska získavania prvých skúseností s riadením projektov.

Na záver diskusie M. Radvanský dodal, že za veľmi dôležité považuje aj častejšiu komunikáciu s výborom snemu a Snemom SAV. R. Passia poďakoval kandidátovi za prezentáciu a prešiel k bodu Rôzne.

K bodu 4

V rámci tohto bodu predseda 3. komory vysvetlil spôsob hlasovania, ktorým sa budú voliť kandidáti na členov P SAV na sneme 18. 2. 2025. V následnej diskusii členky a členovia 3. komory snemu prezentovali svoje názory na jednotlivé vystúpenia kandidátov za 3. OV, ako aj na činnosť doterajších členov P SAV a predstavy o pôsobení v P SAV kandidátov z iných oddelení vied, ktoré dostali k dispozícii pred voľbami. Pozitívne hodnotili kvalitnejšie prezentácie a lepšie predstavy kandidátov, ocenili rôznorodosť kandidátov, poukázali na postupný posun chápania funkcie členov P SAV od reprezentatívnej k manažérskej a v samom závere diskutovali možnosti výstavby pavilónu spoločenských vied.

K bodu 5

R. Passia poďakoval členkám a členom komory snemu za účasť a ukončil zasadnutie o 16:03 hod.

V Bratislave, dňa 25. 2. 2025

Zapísala: A. Kalistová

Overila: V. Hvozdíková

Radoslav Passia
predseda 3. komory Snemu SAV